రెండు రెక్కలవాడు

"అబ్బా!" అని ఆశ్చర్యంలోపడ్డారు శౌనకాది మహామునుల వంటి శ్రోతలు.

రేడియోలో హిందీ పాటలు మొదలయ్యాయి.

ఆ శ్రోతలలో కంసు (కందాళపాలెం సుబ్బరాముడూ,) డాక్టరూ, వాల్రస్ మీసాలూ, పురుషోత్తమూ ఉన్నారు. రెండవ శనివారం పొద్దుట అది బ్రహ్మచారి చలపతి ఇంట్లో అందరూ సమావేశమయి రవ్వ ఉప్మా చేయించుకుని తింటూ; మధ్య మధ్య 'ఇన్‌స్టెంట్-కాఫీ' త్రాగుతూ, వక్కపొడి నములుతూ, సిగరెట్లు తగలేస్తూ వివిధ భంగిమలలో ఆ రేడియో గది నిండా వ్యాపించినవారయి ఉండిరి.

అసలు ఉప్మా ఆధ్యాయాత్పూర్వం వాల్రస్ మీసాలు ఆఫీసులో తన ప్రమోషన్ ఏ విధంగా వెనక్కుపోతున్నదీ వర్ణించి గోలపెట్టాడు. అంతట-కంసుడు పాత పత్రిక తిరగవేసి పాముల నిచ్చెన వేసుకుని పైకెగబాకిన పీతాంబరం కథను పఠించాడు.

ఆ కథ ముగియగానే "దీని తరువాయి భాగం తెలుసునా?" అని అడిగాడు చలపతి.

"తెలియదు!" అన్నాయి అందరి మొహాలూ.

"లండన్ వెళ్లొచ్చిన తర్వాత-రెండు నెలల్లోపుగా పితగారి జీతం నెలకు ఐదువందల యాభైనుండి ఆరువందలు అయింది. ఆ అవడంకూడా వెనకటి రెండేళ్ళనుండీ అయింది...."

"నిజంగానే-?" అన్నాడు వాల్‌రన్ మీసాలు

"చచ్చేంత నిజం!"

"మరీ ఘోరంగా ఉందే! అయినా 'రెట్రాస్పెక్టివ్ ఎఫెక్ట్'తో ఎట్లా సాధించాడయ్యా!" అని జుత్తు పీక్కున్నాడు పురుషోత్తం. ఇట్లా పీక్కుని పీక్కునే అతడు 24 వ ఏటికే బోలెడు బట్టతల సాధించాడని చెప్పుకుంటారు.

"ఎవరివో ఫోటోలు తీసిఉంటాడు" అని సూచించాడు కంసుడు.

"కాదు" అన్నాడు చలపతి. పడక్కుర్చీలో చేరగిలబడి చూరు వైపు చూశాడు. "అబ్బీ, కంసనాధం! ముందిది తెలుసుకో. అందరి దగ్గరగా ఒకే 'టెక్నిక్' పనిచెయ్యదు. అందువలన కీలెరిగి వాత పెట్టాలి. అనగా ఓం ప్రధమంగా మన లక్ష్య మేమిటో నిర్ణయించుకుని, దాన్ని ప్రసాదించగల దేవుడిని తెలుసుకుని, ఆ దేవుడికి దారి ఏదో పరిశోధించి-అప్పుడిక కూర్చుని ఘణ్ణమైన 'ప్లాన్' రచించాలి. అటుపిమ్మట వరం దేముంది శాస్త్ర ముందూ వెనకగా వచ్చితీరుతుంది...."

"పై పేరా మరీ గంభీరంగా ఉంది" అంటూ సిగరెట్టు వెల్గించాడు పురుషోత్తం.

"వివరిస్తాను వినండి! జీతం హెచ్చాలి. ఇది లక్ష్యం. జీతాన్ని హెచ్చించెడివారు ఫలాని దేవుడు అని తెలుసుకోవాలి. ఇది లక్ష్యానికి రాజ మార్గం. ఇక మూడవది సాధన. ఫలానా దేవుడికి దారిఏదో దానిని సాధించాలి. ఆ ఒరిజినల్ దేవుడిని చేరాలంటేనే భక్తి, జ్ఞాన, వైరాగ్యాలవంటి

మార్గా లనేకం ఉన్నాయంటారు. అల్లాగే ఫలానా దేవుళ్ళకూ దారు లున్నాయి. అందులో పాటలు పాడడం ఒక దారి, ఫొటోలు తీయడం ఇంకోదారి, దర్శనం చేసుకోవడం ఒకదారి, దానాలివ్వడం ఇంకోదారి. అర్పించడం ఒకదారి, అర్పించేసుకోడం ఇంకోదారి. మాటల మాలలు- అల్లడం ఒకదారి, మూటలు మోయడం ఇంకోదారి. ఈ అష్ట మార్గాలలో ఒకదానిని ఆ దేవుడికి సరిపడిన దారిని ఎన్నుకోవడం నీ చాతుర్యం. అది నీ నైపుణ్యం. సరే, ఇప్పుడు ఈ కోర్టువారి ముందున్న కేసు చూద్దాము. ఈ సందర్భంలో పీత తెనాలిలో ఒక బామ్మగారివద్దకు వెళ్ళి చేరాడు.

నోటి సిగరెట్టు నేలరాలగా "తెనాలికి! ఢిల్లీనుండి!! ఎవరో ఒక బామ్మకోసం!!!" అని మెల్లవారీగా ఆశ్చర్యపడ్డాడు డాక్టరు.

"డాక్టరూ! ఆ ఆరు ఆశ్చర్యార్థకాలలో అయిదనవసరం" అని కత్తెర ప్రయోగించాడు దిన పత్రికలో సహాయ సంపాదకుడయిన చల పతి వివరించసాగాడు.

"ఆ బామ్మదగ్గర కెట్లాగో వెళ్ళి చేరిన పీత-"బామ్మగారూ, బామ్మగారూ మరేమో నేను ఢిల్లీవాణ్ని. ఢిల్లీలో మీ అమ్మాయీవాళ్ళు బాగున్నారు. మీ మనవడు ఝుమ్మన బడికి వెళ్ళిపోతున్నాడు-" అనే వాడు.

కళ్ళజోడు తగిలించుకుని మేలిముసుగు సవరించుకుని బామ్మ గారు ఈ శాల్తీని పరకాయించి చూచి "నాయనా! మా అమ్మాయీ, అల్లుడూ ఢిల్లీలో బాగున్నారన్న విషయం నిన్ననే పత్రికలో చూశాను. కాని నాకు ఒక్క మనవరాలే ఉందిగాని మనవడేలేడే....అదీగాక ఆ గుంటముండకు మూడేళ్ళయినా నిండలేదే బడికి ఎట్లా వెళ్తుంది చెప్మా-" అని విస్తుపోయింది.

"హిహ్హి! మరే బామ్మగారూ! ఈ కాలపు పేపర్లున్నాయి

చూశారూ వీటివల్ల మానవజాతిలో ఆడ ఏదో మగ ఏదో తేల్చుకోవడం కష్టమయిపోతుందంటే నమ్మండి."

"అవున్నాయనా, ఉట్టిపోయేకాలం వచ్చేసింది దేశానికి"

"బాగా చెప్పారండి! మరీ మూడేళ్ళకే బడేవిటన్నారుకదూ? అదీ ఒక ఫేషనే! ఎటొచ్చీ మీ మనవడు—అదే మనవరాలు నిజంగా బడికి వెళ్ళిపోవడంలేదుగాని, సంచి ఒకటి భుజాన తగిలించుకుని మాటిమాటికీ బడికి వెళ్తానంటూ బయల్దేరుతుందిట–ఆ మాటే చెప్పవచ్చా నిందాక" అని సర్దిచెప్పాడు సీత.

"నా తల్లీ! నా బంగారే! మా చిట్టికి ఎంత తెలివో, ఎంత తెలివో!"

"అంతా వాళ్ళమ్మ పోలికలనుకోండి! ఆవిడ, మీ అమ్మాయిగా రున్నారే ఎంత తెలివీ ఎంత మర్యాదా....చ్చొ చ్చొ చ్చొ! అంతా మీ పెంపకం అనుకోండి"

తలావూచారు బామ్మగారు.

"మాటల సందర్భంలో బామ్మగారూ, మీ అమ్మాయి నాతో చెప్పారు (ఎపుడు చెప్మా! దీపావళి ముందురోజు కాబోలు)–మీరుష వత్తులు మహా బాగా చేస్తారుట. మీరు చేసినంత నాజూకుగా, గట్టిగా అందంగా వత్తులు ఇంకెవరూ చేయర్ట....నిజంగా మీ వ్రేళ్ళలోనే ఆ నైపుణ్యం కన్పిస్తూందిననుకోండి!"

"ఆ, నా పిండం" అని ముసుగు ఇంకొంచెం ముందుకు లాక్కుంది బామ్మగారు. "కూచోకుండానే మాట్లాడుతున్నావబ్బాయ్.... కూచోమరి! దాహానికి కాస్త నీరు మజ్జిగ ఇచ్చేదా–"

"అబ్బే....అవన్నీ ఎందుకండీ! మీలాటి పెద్దల ఆశీస్సులంటే అదే చాలండి" అని తలవంచి బామ్మగారి పాదాల ముందరి నేలను స్పృశించి కళ్ళకద్దుకున్నాడు సీత.

"నా నాయనే! ఎంత బుద్ధిమంతుడివో!....ఏవిటో, ఈ కాలంలో నీలాగా వినయమూ విధేయతా గల కుర్రవాళ్ళే లేరబ్బాయి....కూచో వస్తా!" అని ఆమె లోపలికి వెళ్ళింది.

ఇహ తన జీతం పెరిగినట్లే అని పీతకు తెలుసు. నెలకు యాభై చొప్పున 24 నెలలకు ఎన్ని రూపాయలు అని ఎక్కాలు వల్లింపసాగాడు.

రెండు నిముషాల తర్వాత ఒక పళ్ళెంలో రెండు కజ్జికాయలూ, గ్లాసులో మజ్జిగ తెచ్చింది బామ్మగారు.

కజ్జికాయలూ మజ్జిగ సేవించి, ఆ పూటకు అక్కడనుండి విష్క్రమించి మరునటిరోజు మళ్ళీ అవతరించి, ఇంకో గంటసేపు బామ్మగారి వత్తులను, వాళ్ళింటి కజ్జకాయలను మజ్జిగను ఘనంగా మెచ్చేసుకుని, ఆమెచేత వాళ్ళమ్మాయికో ఉత్తరం రాయించి, అది పట్టుకుని ఢిల్లీకి వచ్చేసి అమ్మాయిగారికి ఆ ఉత్తరాన్ని అందజేస్తే ఆ అమ్మాయిగారు వాళ్ళ అమ్మను గురించి బోలెడు కబుర్లు చెప్పిన ఈ కుర్రవాడిని గురించి వాళ్ళాయనకు చెప్పగా ఫలానా దేవుడయిన వాళ్ళాయన ఒకవారం తర్వాత తన ముందుకొచ్చిన కాగితంమీద 'ఎస్' అన్నారు.

"ఆ "ఎస్" ఫలితంగానే రెండేళ్ళ వెనకనుండి పీత జీతం నెలకు యాభై పెరిగింది....అని ముగించాడు చలపతి."

"అబ్బా!" అని ఆశ్చర్యంలోపడ్డారు శౌనకాది మహామునులవంటి శ్రోతలు.

రేడియోలో హిందీపాటలు మొదలయ్యాయి.

ఈలోగా వంటవాడు వేడి వేడి ఉప్మా తీసుకొచ్చాడు. అందరూ అటు మళ్ళారు. పంచదారతో కొందరు, ఆవకాయతో కొందరూ, నిమ్మ పండురసం కలుపుకొని కొందరూ ఉప్మా తిన నారంభించారు. సభాసదులు

ఉప్మా సేవిస్తుండగా, పీతాంబరంవంటి మేధావి కేదయినా మంచి బిరుదు ఇవ్వాలని అన్నాడొక సభ్యుడు. అవునవునన్నారందరూ ఈ శబ్ద కార్య క్రమాన్నేమీ వినిపించుకోకుండా అతి తీవ్రమైన ఏకాగ్రతతో రెండు ప్లేట్ల ఉప్మా తర్వాత మూడవదానిని కప్పెడు పెరుగుతో ముందుంచు కున్న చలపతి సూతమునివలె పలికాడు.

"అయ్యలారా! మీరు హడావిడిపడి బిరుదులిచ్చేయకండి! తత్పూర్వం తాడివి తన్నేవాడి దలదన్నేవాడి కధ వినదగునెంతైన-" అన్నాడు.

అని ఉప్మాలో అల్లంముక్కవస్తే ప్రక్కన ఉన్న కాఫీలో అద్దుకుని దాన్ని నమిలాడు. కంసుడీవిచూచి కళ్ళెగరవేశాడు వాల్‌రస్ మీసాలు.

"ఎవడువాడు? ఏ మా కధ" అని పృచ్ఛించాడు డాక్టరు. ఆ పూటకు ఇరవై రెండవ సిగరెట్టు ముట్టిస్తూ.

తీరా మూడవ ప్లేటు ఉప్మా ముగిసింతర్వాత కొంచెం కాఫీతో గొంతుతడిపి, వేరుసెనక్కాయలు రెండు నమిలి గొంతు సవరించాడు చలపతి.

"వాడు రెండు రెక్కలవాడు: మూడేళ్ళలో జీతం రెండు వందల రూకలనుండి పంద్రెండు వందలకు పెరిగిన కధకు నాయకుడు!" అని వేరుసెనక్కాయలున్న కాగితపు సంచిని కంసుడి కందించాడు చలపతి.

సదస్యులందరూ వారు వారు చేస్తున్న పనులను మానేసి కళ్ళు పెద్దవిచేసి, చెవులకు పదును పెట్టి కూర్చున్నారు.

చలపతి ఆరంభించాడు.

"వీడి పేరు ఇంద్రజిత్తు అనుకుందాము. గుమాస్తాగా జీవితంలోకి అడుగుపెట్టిన ఇతగాడికి చిన్నప్పటినుండి ఆశలూ, ఆశయాలూ దండిగా ఉండేవి. అవి మనసులోనుండి జీవితంలోకి రావాలంటే నీతి, నిజాయితీ అన్న ముళ్ళకంపలు అడ్డురాగలవని తెలుసుకున్నాడు. వాటిని తొలగించ నిశ్చయించాడు. ఆనాటినుండి అతడు పెరగ నారంభించాడు.

ఒకానొక శనివారంనాడు పొద్దున దినపత్రికలో పడిన ప్రకటన చదివాడు ఇంద్రజిత్తు. అందులో ఒక ఉద్యోగం-'డిప్యూటీ మేనేజరు' అన బడినది, నెలకు 450 రూపాయల జీతం గలది. అతడిని ఆకర్షించింది. ఆ ఉద్యోగానికి కావాల్సిన చదువులు, అర్హతలు అనుభవాలు ఏవేవో నాలు గంగుళాల పేరానిండా ఉన్నాయికాని, అతడు వాటి విషయం పట్టించుకో లేదు. అందుకే అతడు 'పెద్ద' వాడవసాగాడూ అని చెప్పాను.

సరే!

డిప్యూటీ మేనేజర్. ఇరవై ఏడవ శాఖలో-దీనికి దేవుడెవరు? అని ఆలోచించాడు ఇంజి.

టెలిఫోను డైరెక్టర్ తీసుకుని ఆ దేవుడి చిరునామా రాసు కున్నాడు. మర్రోజు ఆదివారం. ఇంజి వినాయకరావుగారింటికి వెళ్ళాడు.

"రావోయ్ రా! నేనే నీ దగ్గరకు రావాలనుకుంటున్నా" అన్నారు వినాయకరావ్ సోఫామీదనుంచి లేస్తూ.

"అబ్బెబ్బె, మీరు కూచోండి! మా ఆఫీసుకు టెలిఫోన్ చేయిస్తే నేను వచ్చి వాలేవాడినిగా" అన్నాడు ఇంజి ఇంకో సోఫాలోకి వాలుతూ. ఆ గది గోడలమీద ఉన్న పటాలు నిశ్శబ్దంగా నవ్వసాగాయి.

"ఏమీ లేదోయ్. ఇదుగో, ఈ 'మొసొల్డా-ఇండియా మైత్రి

సంఘం' వాళ్ళ వార్షికోత్సవం ఎల్లుండిట. నన్ను అధ్యక్షుడిగా పిలిచారు!"
అని నసిగారు వినాయకరావ్.

"దాందేం ఉందిలెండి–రేపీపాటికి ఇచ్చేస్తాను మీకు."

"ఆరు పేజీలుంటే చాలు, అంతకన్న వద్దు. ముఖ్యంగా వెనకటి శతాబ్దాలలో మనదేశాల మధ్య ఎట్లాంటి సంబంధాలున్నాయో కాస్త చూడు. మనదేశపు కుండపెంకు వాళ్ళ రాజధానిలో దొరకడం, వాళ్ళ భాషలో ఒక పుస్తకం తిరుపతి లైబ్రరీలో ఉండడం, లాటి అంశాలమీద 'ఎంఫసైస్' చేయాలి–"

"అట్లాగేలెండి! మీ పద్ధతి నాకు తెలియనిదా–బ్రహ్మాండమయిన ఒకటో రకం 'స్పీచి' ఇస్తాను మీకు."

"అచ్చా అచ్చా! ఇంతకూ ఈ మొసొల్బా దేశం ఎక్కడ ఉంద న్నావూ ఫసిఫిక్ ఖండంలోనా?"

"కాదండీ. ఫసిఫిక్ మహాసముద్రం మధ్య సొమాల్టా ద్వీపం ఉంది. ఈ మొసొల్బా దేశం అంటార్టికా ఖండంలో ఉంటూంది. మొన్నీ మధ్యనే స్వాతంత్ర్యం వచ్చింది కూడాను–"

"మరే! అవునవును. అదేదో డెలిగేషన్లో వెళ్ళినప్పుడు ఈ దేశాన్ని చూచినట్లున్నాను–"

చిరునవ్వుతో తల వూచాడు ఇంజి.

వినాయకరావ్ దీర్ఘాలోచనలో పడ్డారు. సోఫా విడిచి ఇటు అటూ పచారు చేయసాగారు. ఇంజికూడా లేచి గోడవారగా నిల్చున్నాడు.

రెండు నిముషాల తర్వాత వినాయకరావు అన్నారు. "అదే ఆ 64వ శాఖలో ఖాళీ వచ్చేట్లుందోయ్....ఎపుడు వస్తుందా అని చూస్తున్నా. నిన్న

నర్సింగ్‌హోంకు ఫోన్‌చేస్తే చంద్రవర్ధన్ కేసు కాస్త గొడవగానే ఉందన్నాడు, ఆ డాక్టరు."

'ఓహో!' అన్నట్లు తల వూచాడు ఇంజి.

"ఇవాళ పొద్దున నేనే వెళ్ళి చూచి వచ్చా. చంద్రకు ఒంటిమీద స్పృహలేదు" అని అరనిమిషం ఆగి అన్నారాయన—"చంద్ర తర్వాత ఆ శాఖలోకి వెళ్ళాలని ఆలోచన. ఏర్పాట్లన్నీ చేశాననుకో—"

"చాలా మంచిదండి. ఆ శాఖలో మీలాటి ధీశాలులూ, ధర్మరాజులూ ఉంటేనా, అది ఈ పాటికి ఎంత విస్తరించి ఉండేదనీ!" అని పెదవుల్ని నాలుకతో తడిపాడు ఇంజి.

తల వూచారు వినాయకరావ్.

"తప్పక మీరయిపోతారులెండి"—అని వినాయకరావుగారి దగ్గరసా వచ్చి—"చంద్రవర్ధన్ కొచ్చిన జబ్బుకు మన దేశంలో మందుల్లేవుట—" అని గ్యారంటీ ఇచ్చాడు ఇంజి.

"ఆ శాఖలోకి వెళ్ళిపోతే ఒక్కసారి మన దేశంవైపు 'ట్రిప్పు' వేసుకుని శ్రీశైలమూ, తిరుపతి వెళ్ళి వచ్చేస్తాను...."

"అబ్బా! ఏం మత సహనమండీ మీది—" అని మెచ్చుకున్నాడు ఇంజి....

—కొన్నేపు తర్వాత, తాను వచ్చిన పని విషయము మాట్లాడకుండానే, అక్కడినుండి వచ్చేశాడు ఇంజి. సోమవారంరోజు ఆఫీసుకు సెలవు పెట్టాడు. ఒకటి, రెండు పుస్తకాలు తిరగవేశాడు. మొసొల్బా దేశం గురించి రెండు పేజీలూ, మన దేశంమీదొక పేజీ, స్నేహం, బాంధవ్యం పునాది భవిష్యత్తు వంటి పదాలు పేజీనన్నరా, ఖాళీస్థలం ఒక పేజీ కలిపి

మొత్తం అయిదారు పేజీల 'స్పీచి' తయారుచేసుకుని, రాత్రికి రాత్రి దానితోబాటు వినాయకరావ్ ఇంటికి వెళ్ళాడు.

ఆ 'స్పీచి' చదివి వినాయకరావు బ్రహ్మానందరావయిపోయారు. "భేష్!" అని వీపు తట్టారు.

ఆ వీపు స్వంతదారుడయిన ఇంజి ఇదియే అదను అని తెలుసుకుని శనివారం దినపత్రికలో వచ్చిన డిప్యూటీ మేనేజర్ ఉద్యోగం విషయం చెప్పాడు.

"ఓహో! ఇంతకూ ఏం క్వాలిఫికేషన్ కావాలంటాడూ?" అని అడిగారు వినాయకరావ్ 'స్పీచి'ని మడిచి డ్రాయర్లో పెడుతూ.

"లెక్కల బి. ఎస్‌సీ. కావాలిట" అని నసిగాడు ఇంజి.

"ఇస్స్! నువ్వేమిటి, ఎసెల్సీ అయిందా?"

"అదేవిటండీ, పీ. యూ. సీ. లో రెండు పార్ట్లయిపోతేనూ" అన్నాడు ఇంజి తన 'డిగ్నిటీ' దెబ్బతిన్న స్వరంతో.

"వో యబ్బో! పీయ్యూసీ అయిందేం!! ఇహనేం అడ్వాన్సు, ఇంక్రిమెంట్లు అడగవచ్చు."

"మీ దయ!"

"ఇంతకూ ఆ శాఖ ఏవిటీ—"

"ఇరవయ్యేడండీ."

"ఇరవయ్యేడా, ఎవరిదబ్బా?"

"శాక్యసింహవర్మ అని."

"వోహో, వర్మనా? ఫరవాలేదు నే చెబుతాలే. రేపు క్లబ్బులో

కలుసుకుంటాను, అప్పుడు చెబుతా–వర్మ మంచివాడు. తప్పుకచేసి పెడ తాడు"–

–సరే, ఏతావాతా ఎట్లాగయితేనేం, మండలం లోపుగా ఇంజి డిప్యూటీ మేనేజరయి కూచున్నాడు.

"ఆ ఉద్యోగం జీతం ఎంత?" అన్నాడు కంసుడు.

"జీతం నాలుగు వందల ఎనభై అనుకో. అలవెన్సులూ అవీ కలిపి ఆరువందలదాకా వస్తాయి."

"అయితే ఇది 'ఇంటర్వెల్' అన్నమాట" అన్నాడు పన్నెండు వందల జీతం కథ వింటున్న డాక్టరు.

చలపతి వంటవాడిని కేకేశాడు. వనస్పతి డబ్బా తీసుకురమ్మ న్నాడు. అందరూ ఆశ్చర్యపోయారు. డబ్బా వచ్చింది. న్యూస్‌పేపర్‌ని టేబిల్‌మీద పరచి దానిమీద డబ్బాని తిరగపోశాడు చలపతి.

అందరూ బిస్కెట్లు నమలసాగారు.

చలపతి మళ్ళీ మొదలుపెట్టాడు.

"ఆరువందల పడిలో పడ్డ ఇంజి జీవన విధానం మారింది. అవి వాహితుడే అయినా నెలకు 200 రూ. లు అద్దె ఇచ్చి ఒక బంగళా తీసు కున్నాడు. ఇంటిని పెళ్ళిపందిరిలా అలంకరించాడు. ఒకటి రెండు గదుల్ని మెత్తగా, మత్తుగా మరింతగా పెళ్ళికూతురిలా అలంకరించి ఉంచాడు. రేడియో గ్రాము, టెలిఫోన్, రెఫ్రిజిరేటర్ వంటి సౌకర్యాలు ఏర్పర చాడు.

అక్కడినుండి నెలకొకసారన్నా తన ఇంట్లో 'పార్టీ' ఇవ్వడం ఆరంభించాడు.

పార్టీలంటే రెండు అరటిపండ్లూ, ఇంత కారప్పూసా, వో కప్పు కాఫీ ఇచ్చి అరగంటలో ఇంటికి పంపేసే పార్టీలు కావు. ఇంజి ఇచ్చేవి ఘాటయిన పార్టీలు. డబ్బు నీరుగా ఖర్చయే పార్టీలు. మనిషి ఆలోచన

గాలిగా తేలిపోయే పార్టీలు. భుక్తాయాసంతో, పానాయాసంతో కదలలేని వాళ్ళుంటే వాళ్ళ విశ్రమింప విడిదివిచ్చే పార్టీలు. విడిదిలో ఏకాంతం భరించలేని వారికి ఏ కాంతయో 'కంపెనీ' ఇవ్వగల పార్టీలు....

....ఇక చూసుకోండి! ఇంజి పరపతి పెట్రోలు పోసిన మంటలా పెరిగింది. సంవత్సరం తిరిగేలోగా, 'అనుభవించడానికే జీవితం, అందుకు అడ్డం వచ్చేదంతా నాన్సెన్స్' అని నమ్మేవాళ్ళెందరో ఇంజి ఇచ్చే పార్టీలకు ఆవురావురుమని ఎదురుచూడడం మామూలయింది. జీవితంమీద తాను ఏర్పరచుకున్న నిర్ణయం ఇంతటి సత్ఫలితాల నివ్వడం చూచిన ఇంజి అశ్వమేధయాగానికి పూనుకున్న చక్రవర్తిలా ఉప్పొంగిపోయాడు. జటిలమైన లెక్కకు సరైన సమాధానాన్ని సులభంగా కనిపెట్టిన వాడివలె ఉత్సాహంతో నిండిపోయాడు.

సరిగ్గా పదునాలుగునెలల తర్వాత ఇంజివున్న ఆఫీసులోనే, అవతలివైపు శాఖలో ఒకపెద్ద ఉద్యోగం 'జే. ఏ. ఒ.' అన్న పేరుగలది ఖాళీ అయింది. ఇరవైమంది ఇంజినీర్లు, ఇద్దరు డాక్టర్లూ, ఎనభైమంది గుమాస్తాలూ ఉన్న పెద్ద విభాగాన్ని నడపాల్సిన బాధ్యత గల ఉద్యోగం అది. దానికి ఎం. ఏ ఉండాలన్నారు. ఇంకా ఏదో డిప్లొమా అన్నారు. అయిదేళ్ళ అనుభవం అన్నారు.

ఆ ఉద్యోగానికి 'పై పెద్ద' అయిన పరంజోతిగారు ఇంజికి గాఢ మిత్రులు. కనుక ఇంజి ఒక చొక్కా విడిచి ఇంకొకటి తొడుక్కున్నంత సులభంగా ఈ క్రొత్త ఉద్యోగంలోకి వెళ్ళిపోదామని అనుకోవడంలో ఆశ్చర్యంలేదు. ఎటొచ్చీ 'రూల్స్' అనే క్షుద్రదేవత లేడీకాయిగా, వాటికి మహానైవేద్యం బదులు ఇన్ని అక్షింతలయినా వదేయాలి. ఆ వదేయడం పరంజ్యోతిగారికి కూసువిద్య. ఆ విద్యను మళ్ళీ ఒకసారి ప్రయోగించ నారంభించారాయన.

మొదటి అంశం, ఆ ఉద్యోగం ఖాళీ అయిన విషయం పత్రికలలో ప్రకటింపబడకుండా చూడడం. పత్రికల కెక్కితే దేశపు ఏ మూలలో ఏ గ్రద్ద ఉన్నదో, ఉద్యోగాన్ని ఏది తన్నుకుపోతుందో ఏమో? కనుక పత్రికల దాకా ఈ ఖాళీ విషయం వెళ్ళకుండా చేయాలి. ఈ చేయడాన్నే చాల చాకచక్యంతో చేశారు పరంజ్యోతి. 'మన శాఖలోనే ఇందుకు అర్హులయిన వారెందరో ఉన్నారు గనుక ఈ ఉద్యోగాన్ని ప్రకటించి తద్వారా డబ్బు ఖర్చుపెట్టడంవలన మూడవ ప్రణాళిక ఖర్చు పెరగడం తప్ప మరొక లాభం ఉండదు. అందువలన డిపార్ట్‌మెంటల్‌గానే ఒక సర్క్యులర్ పంపితే సరిపోతుంది—' అని ఆ ఫైల్‌మీద రాసేశారు పరంజ్యోతి.

సర్క్యులర్ టైప్ చేయించారు. ఉద్యోగానికి దరఖాస్తులు పెట్టుకోవడానికి ఆఖరిరోజు మేనెల అయిదవ తారీఖు—అన్నారు. ఆ శాఖోద్యోగులున్న రెండు మూడు బయటి వూర్లకు ఆ సర్క్యులర్‌ను త్వరగానే పంపించారు గాని, ఆ నగరంలోనే రెండుమైళ్ళవతల ఉన్న వారి శాఖకే చెందిన సూపరింటెండెంట్ కార్యాలయానికి దానిని మే 8వ తారీకుదాక పంపలేదు.

ఎందువలన?

ఆ సూపరింటెండెంట్ ఆఫీసులో సూర్యశేఖరం అన్న మనిషి ఉన్నందున. ఆ మనిషికి ఈ ఖాళీ అయిన ఉద్యోగానికి కావలసిన అర్హతలన్నీ ఉన్నందున.

కాని సూర్యశేఖరం అన్నవాడు కాస్త చురుకయినవాడవడంవల్ల ఈ ఖాళీ విషయం మిత్రులద్వారా తెలియగానే తన దరఖాస్తు సర్టిఫికెట్ కాపీలు వగైరా సరుకునంతా సిద్ధంగా ఉంచుకుని మే మూడవ తారీకు పొద్దున తమ ఆఫీసుకు ఆ సర్క్యులర్ వచ్చిన అరగంటలో, వాటిని సూపరింటెండెంట్ వారికి అందించేశాడు.

అందించి సూర్యశేఖరం బయటికొచ్చిన అయిదో నిముషానికి, సూపరింటెండెంట్ ఫోన్ చేశారు. "ఏందోయ్! అనుకున్నంతా అయ్యింది."

"ఏమిటి, వాడు కాగితాలన్నీ ఇచ్చేశాడేమిటి?"

"ఆహా! పన్నెండు సర్టిఫికెట్లూ, ఆ విషయంమీద ఏవో రెండు పుస్తకాలు రాశాడట. అవీ ఇచ్చాడు. అంతా 'కలిపి రెండున్నర కిలో గ్రాములకు తక్కువ ఉండదని నా అనుమానం" అన్నాడు సూపరింటెండెంట్.

"అవ్వా!! అయితే మరి...." అని రెండు నిముషాల మౌనం తర్వాత ఇంజి ఒక సలహా ఇచ్చాడు. సూపరింటెండెంట్ గారికి.

మొత్తంమీద మే నాలుగవ తారీఖున సూర్యశేఖరం దరఖాస్తు పరంజ్యోతిగారి ఆఫీసు చేరేసరికి దానిమీద-"ఈ సూర్యశేఖరం అన్న కుర్రవాడు అఖండ ప్రజ్ఞావంతుడు. ఈ ఆఫీసుకు మూల స్తంభం వంటి వాడు. ఇతడు లేకపోతే ఆఫీసు దెబ్బతింటుంది. కనుక ఒకవేళ, దరఖాస్తు పెట్టుకున్న ఈ ఉద్యోగానికి ఎన్నుకున్నా, ఇతడిని విడిచిపెట్టడం కష్ట మవుతుంది-ఇట్లు తమ విధేయుడు, సూపరింటెండెంట్" అన్న తాత్పర్యం గల మాటలు రాసి ఉన్నాయి!

ఆ రాత్రి ఇంజి అందమయిన కలలు కంటూ నిద్రపోయాడు.

కాని సూర్యశేఖరం అన్న కుర్రవాడు చురుకయినవాడు గనుక సూపరింటెండెంట్‌వారు తన దరఖాస్తుమీద ఒలికించిన 'ప్రశంసా' వాక్యా లను ఎట్లాగో పసిగట్టినవాడయి, మరుసటిరోజు అవగా మే అయిదవ తారీకు పొద్దున్న ఆఫీసుకువెళ్ళి వెళ్ళగానే, 'నిన్నటి నా దరఖాస్తుకు ఈ నా విజ్ఞాపన కూడా జతపరచవలసినది' అంటూ సూపరింటెండెంట్ వారికో కాగితం ఇచ్చాడు.

అందులో—'ఒకవేళ నేను ఆ పెద్ద ఉద్యోగానికి ఎన్నుకోబడితే, సూపరింటెండెంట్ వారి ఆఫీసులోని నా ఉద్యోగానికి రాజీనామా ఇవ్వ సంసిద్ధుడను' అని రాసిఉంది.

["వహ్వా! వహ్వా!" అని కరతాళధ్వని చేశాడు వాల్‌రస్ మీసాలు.

మల్లయుద్ధం మంచి పట్టులోకి దిగినంత ఉత్సాహంగా ఉంది పురుషోత్తానికి. సిగరెట్లు తాగి ఎనిమిది నిముషాలయిపోయిందన్న దారుణ సత్యాన్ని మరచిపోయి వింటున్నాడు డాక్టరు.

చలపతి చెప్పుకుపోసాగాడు.]

"ఈ సూర్యశేఖరం చూశావూ, ఎంతపని చేశాడో" అని ఫోన్ మీద ఇంజికి చెప్పారు సూపరింటెండెంట్.

ఇంజికి కొ_స్త ఇరుకున పడ్డట్లయింది.

అయితేనేం, అన్ని జటిల సమస్యలకూ తిరుగులేని అస్త్రం తెలిసినవాడు గనుక దానినే ప్రయోగించాడు. అప్పటికప్పుడు నిర్ణయంచేసుకుని రాబోయే ఆదివారంనాడు తన ఇంట్లో జరగబోయే పార్టీకి సూపరింటెండెంట్‌గారిని పిలిచాడు. పరంజ్యోతిగారినీ, గెయ్‌క్వాడ్‌నూ, చోప్రానూ, బార్నెసునూ ఇంకో ఇద్దరు ముగ్గురినీ ఆహ్వానించారు. అందరూ సరే అన్నారు.

సూర్యశేఖరం తన మానాన తాను ఇంట్లో కూచుని ఇంటర్‌వ్యూకి చదవసాగాడు....

ఆదివారం వచ్చింది.

పార్టీ రసకందాయంలో పడింది, జోరుగా సాగుతూంది.

"ఇంటర్వ్యూ జూన్ ఇరవైయ్యో తారీకునాడు ఉంటుందోయ్" అని ఇంజిని ప్రక్కకు పిలిచి చెప్పారు పరంజ్యోతి.

"జూన్ ఇరవయ్యా?" అని గడ్డం గోక్కున్నాడు ఇంజి.

"ఏం, టైం చాలదా 'ప్రిపరేషన్'కూ?" అని నవ్వారు పరం జ్యోతి.

ఆ జోక్‌కు తానూ నవ్వేసి చేతిలోని ఖాళీ గ్లాసుని నాయర్‌కు అందించేసి పలికాడు ఇంజి. "మరేమీ లేదు. అదేదో డెలిగేషన్‌తో కెన డావో కంబోడియావో వెళ్ళమన్నారు నన్ను. జూన్ పదిహేడున బయలు దేరాలిట–"

"ఐసీ!" అని నిముషం పూర్కావి ఇంజి వీపుతట్టి– "ఐస్సీ! అయితే దాన్దేం ఉందీ, జూన్ పదిన ఏర్పాటు చేయిద్దాము. సరేనా–" అన్నారు పరంజ్యోతి.

"వో.... జూన్ పదయితే మంచిది....మీకు చాలా థాంక్స్!" అంటూ ఆయన చేతిలోని గ్లాసులోకి తన 'కృతజ్ఞత'ని పోశాడు ఇంజి. అక్కడినుండి కదిలాడు. ముందు గదిలో గెయక్వాడ్, బార్నెసుల అవస రాలు గమనించసాగాడు.

రాత్రి పదకొండయింది.

పరంజ్యోతి వెళ్ళబోతుంటే–రాత్రికి యిక్కడే వుండిపోరా దాండీ?"–అన్నాడు యింజి.

"అబ్బే, లేదోయ్, నిన్ననే మా ఆవిడ వూరినుండి వచ్చేసింది" అని దీనంగా చూశారు పరంజ్యోతి.

యిద్దరూ నవ్వారు.

బార్నెస్ సోఫామీద పడివున్నాడు. ఆయన సర్కారువారికో సలహాదారుడు. ఒక రాయబారి బావమరది గెయక్వాడ్ ఏకాంతంలోకి వెళ్ళి పోవడానికి సిద్ధంగా వున్నాడు. చోప్రాకు 'వేవిళ్ళు' వచ్చాయి!

పరంజ్యోతికి టాటా చెప్పాడు ఇంజి.

జూన్ మూడవ తారీకున ఆఫీసులో తన గదిలో కూర్చున్న పరం జ్యోతిగారి గుండె అరనిముషం అల్లల్లాడింది. 'ఉఫ్, ఎంతయినా తన క్రిందివాడు; అతనితో మాట్లాడ్డానికి భయమేవిటి'-అని అంతరాత్మను జోకొట్టి, టేబిల్‌మీద ఉన్న చీటీని ఇంకోసారి చూసి, కాలింగ్‌బెల్ నొక్కారు.

బంట్రోతు రాగానే "ఇదిగో, ఈ చీటీ పంపిన ఆయన్ని లోపలికి రమ్మను" అన్నారు.

బంట్రోతు బయటికి వెళ్ళగానే సూర్యశేఖరం లోపలికి వచ్చాడు.

"నమస్కారం సార్!" అన్నాడు.

పరంజ్యోతిగారు చాల సీరియస్‌గా లావుపాటి రిపోర్టులో ఏదో గుర్తు పెట్టుకుంటున్నవారెల్లా తల పైకెత్తి చూచి "నువ్వా-?" అన్నారు.

"సూపరింటెండెంట్ ఆఫీసులో ఎన్. ఎన్. ఒ. నండి."

"ఏమిటి పని?"

"జూన్ పదవ తారీఖున జే. ఏ. ఒ. ఉద్యోగం తాలూకు ఇంటర్ వ్యూ ఉందండి. అందుకు పిలిచిన వారిలో నేను లేనండి...."

"అదెట్లా తెలుసు నీకు?" అని అడిగారు పరంజ్యోతి.

"ఇంటర్‌వ్యూకి రమ్మని నాకు తెలిసిన ఒకరిద్దరికి పిలుపు వచ్చిందండి. కాని నాకు రాలేదు."

"అయితే?"

"ఆ ఉద్యోగానికి కావాల్సిన అర్హతలన్నీ నాకున్నాయండి. కనుక కనీసం ఇంటర్‌వ్యూ అయినా రావాలండి."

"ఆ మాట నువ్వుకాదు, పైపై ఆఫీసర్లనాలి. అదీకాక నువ్వు నన్ను

చూడ్డానికి మీ ఆఫీసర్ అనుమతి తీసుకోవాలి తెలుసా?" అని గొంతు హెచ్చించారు పరంజ్యోతి.

"అనుమతి తీసుకునే వచ్చానండి."

"అయినా ఆఫీసువేళలో వచ్చి నీ పనీ, నాపనీ పాడుచేసేవాడివి, నువ్వేం ఆఫీసరువయ్యా?"

మరయితే సాయంకాలం ఆరింటికో లేక ఆదివారం పొద్దున్నో వస్తే మీరుండరుగా—అందామనిపించింది కాని, సూర్యశేఖరం ఆ మాట అనలేదు.

"సర్లే.... నువ్వెళ్ళు.... చూస్తాం!"

"క్షమించండి సార్! థాంక్స్ సార్!" అని వెళ్ళిపోయాడు సూర్యశేఖరం.

పరంజ్యోతి అర్జెంటుగా ఇంజితో మాట్లాడారు.

"ఇంక లాభంలేదోయ్, అతడి పేరు చేర్చక తప్పదు—" అన్నారు.

"అంతా మీ దయ" అన్నాడే కాని ఇంజి గుండెల్లో యింజన్లు పరుగెత్తాయి.

ఇంటర్వ్యూకి తన్ను పిలిచే ఉత్తరం కోసం సూర్యశేఖరం కళ్ళల్లో వత్తులు పెట్టుకొని ఎదురుచూశాడు.

జూన్ ఎనిమిది, శనివారం సాయంకాలం వాళ్ళాఫీసుకు సీలువేసిన కవర్ వచ్చింది. అందులో 'ఆ' ఉత్తరం ఉందని సూర్యశేఖరానికి తెలుసు. కాని ఆ కవర్‌ని చింపే అధికారం సూపరింటెండెంట్ వారిది. ఆ ఉత్తరంమీద సంతకంపెట్టి సూపరింటెండెంట్‌గారే ఇవ్వాలి తన చేతికి. కాని ఆ కవర్ వచ్చేసరికి ఆయన ఆఫీసులో లేరు. రాత్రి ఎనిమి

దింటిదాక కూర్చున్నాడు, సూర్యశేఖరం. కాని సూపరింటెండెంట్ వారు దయచేయలేదు....

—అదే సమయానికి సినిమా థియేటర్‌లో ఇంటర్వెల్ వేళయింది. తమ మధ్యగా కూర్చున్న శశికళ మీదుగా వాలి ఇంజితో "పాపం, పసివాడు!" అని నవ్వారు సూపరింటెండెంట్.

"ఎల్లుండి ఇంటర్‌వ్యూ! రేపేమో ఆదివారం!! భలే" అని వికటాట్టహాసం చేసినవాడు ఇంజి.

"ఎల్లుండి నేను ఆఫీసుకు సెలవు పెడ్తున్నా" అని ప్రకటించారు సూపరింటెండెంట్.

"అమోఘం!" అని శశికళ వీపు తట్టాడు ఇంజి. అతడివైపు పెంపుడు కుక్కలా చూచిందామె. ఆమె ఎడమచేతిమీది సూపరింటెండెంటుగారి చేయి బరువెక్కింది. దీపాలు ఆరాయి. సినిమా మళ్ళీ మొదలయింది.

—సోమవారం పొద్దున అనగా ఇంటర్‌వ్యూ రోజున ఆఫీసుకు వెళ్ళి అక్కడ సూపరింటెండెంట్‌గారు లేకపోవడం చూచిన సూర్యశేఖరం పరంజ్యోతిగారికి ఫోన్‌చేసి, ఆయనగారి గర్జనలూ మూలుగులూ విని, ఆఖరుకు సూపరింటెండెంట్‌గారి టేబిల్‌మీద—పెద్దదొర శ్రీ పరంజ్యోతిగారి ఆదేశానుసారం తానాపూట ఇంటర్‌వ్యూకు వెళ్తున్నట్టు, ఉత్తరం రాసిపెట్టి హుటాహుటిని టాక్సీలోపడి ఇంటర్‌వ్యూ ఆరంభమవడానికి అయిదే అయిదు నిమిషాలుండనగా ఆ చోటును చేరినవాడాయెను!

["బ్రేవో!" అని చప్పట్లు కొట్టారు పురుషోత్తమూ, డాక్టరూ.

"ఆరంభింపరు నీచ మానవుల్—" అని భర్తృహరి సుభాషితాన్ని

పాడ నారంభించాడు వాల్‌రస్ మీసాలు కాని చలపతి అడ్డంపడ్డాడు కథతో.]

"ఆ ఇంటర్‌వ్యూకు వచ్చిన అయిదుగురిలో ముగ్గురు ఎందుకూ కొరగానివారు. ఒకతడు రిటైరవడానికి ఆర్నెలలు బాకీ ఉన్నాయి. యింకొకతడు ఉద్యోగానికి సంబంధించిన అర్హతలు లేనివాడు. మూడవ వ్యక్తి అడిగినవాటికి సమాధానాలివ్వని దిష్టిబొమ్మ. పోతే ఇహ ఇంజీ, సూర్య శేఖరమూ మిగిలారు.

యింటర్‌వ్యూ ముగిసింది!

ఆ రాత్రే ఇంజి తన యింట్లో ఘనాతి ఘనమూ, ద్రవాతి ద్రవమూ అయిన పార్టీ నిచ్చాడు. అందరూ వచ్చి ఆనందాన్ని గ్లాసుల్లో పోసుకు తాగారు. అందం నడుముచుట్టూ చేతులు వేశారు. అక్కడికి వినాయకరావూ వచ్చారు, లిల్లీ రోజాని చూసి నాయిక రాజయిపోయారు!

మానవసాధ్యమైన ప్రయత్నం చేసిన సూర్యశేఖరం నిశ్చింతగా పడుకుని నిద్రపోయాడు.

అయిదు రోజుల తర్వాత ఇంజి చేతికి ఆర్డరు వచ్చింది. అతడు కొత్త పదవిని అలంకరించాడు. అతడి జీతం పన్రెండు వందలయింది!"

—అని ముగించాడు చలపతి!

సభ్యులందరూ గొల్లున లేచారు గొంతుల్లో నల్లజెండాలతో.

"దారుణం!" అన్నాడు పురుషోత్తం.

"నాన్సెన్స్! సూర్యశేఖరం సుప్రీంకోర్టుకు వెళ్ళాలి!" అని హుంకరించాడు డాక్టరు.

"చేతికి కాగితం రాకముందే అతడికి ఫలితం ఎట్లా తెలిసింది?" అని గోలపెట్టాడు కంసుడు.

"కావలసిన అర్హతలున్నవాడుండగా బొత్తిగా అర్హతలు లేనివాడు ఎట్లా ఎన్నిక అయ్యాడు?" అని పునాదిరాయివంటి ప్రశ్న వేశాడు వాల్రస్ మీసాలు.

ఈ కుర్రసంత నంతా వోపికగా భరించాడు చలపతి. కాస్త సద్దుమణిగాక చెప్పాడు. మీ రందరూ రెండు పనులు చెయ్యాలి. ఒకటి తక్షణమే ఐసు వేసుకుని నిమ్మరసం త్రాగాలి. రెండు, మీ ఆలోచనలు రెండు దశాబ్దాల వెనకపడి ఉన్నాయని తెలుసుకోవాలి....యిహ అసలు విషయం....అర్హతలున్నాయా లేదా నిర్ణయించేది ఆ బాధ్యతగల కమిటీ వారు. వారు నిర్ణయించిన తర్వాత సుప్రీంకోర్టువారే గాదు శ్రీమన్నారాయణుడైనా ఏమీ అనబోడు."

"అయినా యింతటి ఘోరం....అంటూ" ఆరంభించిన కంసుడికి ఆగమని సంజ్ఞచేసి యింకా చెప్పాడు చలపతి. "ఆ కమిటీకి వినాయకరావ్ అధ్యక్షులనీ, గెయ్‌క్వాడ్ బొర్నెసులు సభ్యులనీ తెలిస్తే మీరింత గొడవపడరు."

అందరూ మళ్ళీ నెత్తిన నోరు పెట్టుకొని అరిచారు. ఆశ్చర్యపడ్డారు.

"మధ్య, రెండు రెక్కా లేవిటి?" అన్నాడు పురుషోత్తం కథారంభానికి వస్తూ.

"మద్యమూ మదవతీ_"

"అయితే మరీ, 'మమ' అనుకుని కార్యరంగంలోకి దూకుతాడందూ?" అన్న కంసుడిని మెచ్చుకుంటున్నట్లు చూశాడు చలపతి.

"అయినా సరే, అతడు సుప్రీంకోర్టుకు వెళ్ళి ఉండాలి—" అన్నాడు డాక్టరు మళ్ళీ.

"సూర్యశేఖరం సుప్రీంకోర్టుకు వెళ్ళలేదు గాని స్వీడెన్ వెళ్ళాడు. అక్కడ స్థిరపడిపోయాడు." అని తెలిపాడు చలపతి.

శ్రోత లా పూటకు పీతను మరిచారు.

['ఆంధ్ర సచిత్రవార పత్రిక' ఏప్రిలు 65]